

Quản lý hoạt động bồi dưỡng chuyên môn cho cán bộ quản lý các trường mầm non Thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn

Đào Thị Liễu, Vàng Thị Thắm*, Hà Thị Bích Ngọc**

**Trường Cao đẳng Bắc Kạn*

Received: 15/9/2023 Accepted: 22/9/2023 Published: 10/10/2023

Abstract: *The article mentions a number of measures to manage professional development for managers in kindergartens. Thereby improving the effectiveness of preschool education in Bac Kan city, Bac Kan province.*

Keywords: *Management, professional training activities. Managers, Kindergarten Bac Kan City*

1. Đặt vấn đề

Chủ tịch Hồ Chí Minh coi cán bộ là cái gốc của mọi công việc. Người khẳng định: "Cán bộ là tiền vốn của đoàn thể. Có vốn mới làm ra lãi. Bất cứ chính sách, công tác gì nếu cán bộ tốt thì thành công, tức là có lãi, không có cán bộ tốt thì hỏng việc, tức là lỗ vốn".

Trong công cuộc đổi mới giáo dục hiện nay, ngành giáo dục đang tiến hành đổi mới về nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục theo hướng linh hoạt, tích cực. Tất cả các yếu tố trên đã và đang là những thách thức đối với đội ngũ cán bộ quản lý. Trước tình hình và thực tế trên, kế hoạch bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục mầm non nhằm tăng cường bổ sung những nội dung cấp thiết và từng bước tháo gỡ những bất cập về chuyên môn, viết sáng kiến kinh nghiệm, tổ chức tham quan những điển hình tiên tiến trong và ngoài tỉnh, song những giải pháp trên, bước đầu chỉ là giải pháp tình thế. Vì yêu cầu thực tiễn đặt ra mang tính tổng thể, trong khi công tác bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ quản lý mang tính thời điểm, theo kế hoạch tập trung. Vì vậy, vấn đề đặt ra là làm thế nào để cán bộ quản lý mầm non có thể hoàn thành tốt công tác xây dựng kế hoạch, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất - trang thiết bị, tổ chức có hiệu quả bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý mầm non mới giải quyết triệt để vấn đề nâng cao chất lượng giáo dục mầm non.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đổi mới hình thức bồi dưỡng dựa trên mô hình "Đào tạo dựa trên năng lực"

Để tiến hành hoạt động bồi dưỡng cần tuân thủ theo cách thực hiện biện pháp gồm các bước sau:

Bước 1: Xác định nhu cầu bồi dưỡng: Xác định nhu cầu bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục mầm non cần phân tích những vấn đề cơ bản: Một là, có sự tồn tại nhu cầu bồi dưỡng hay không? hai là, lý do phải tiến hành bồi dưỡng? ba là, nhu cầu bồi dưỡng cần xác định thuộc loại nào?

Bước 2: Xác định mục tiêu bồi dưỡng

- Xây dựng kế hoạch dài hạn về bồi dưỡng cho cán bộ quản lý giáo dục mầm non, trong đó ưu tiên cho bồi dưỡng nâng chuẩn để cán bộ quản lý giáo dục mầm non TP Bắc Kạn đạt 100% có trình độ trên chuẩn. Khi trình độ đào tạo đồng đều tạo điều kiện thuận lợi cho việc triển khai các hoạt động bồi dưỡng.

- Các hình thức bồi dưỡng phù hợp với trình độ và điều kiện thời gian của cán bộ quản lý giáo dục mầm non. Ưu tiên đặc biệt đối với các nội dung chuyên môn giúp cho cán bộ quản lý giáo dục mầm non hoàn thành tốt nhiệm vụ quản lý chuyên môn, là người cố vấn cho hội đồng sư phạm của nhà trường cụ thể: Biết cách quản lý việc thực hiện chương trình đúng về nội dung, tiến độ theo từng chủ đề; tham gia tổ chức bồi dưỡng giáo viên, giúp đỡ họ đánh giá những hoạt động sư phạm được tổ chức cho trẻ; giải đáp các thắc mắc trong chuyên môn cho giáo viên. Ngoài ra cần quan tâm đến những vấn đề quản lý trường mầm non theo Điều lệ trường mầm non. Trên cơ sở xác định nhu cầu bồi dưỡng, để kết thúc khóa bồi dưỡng, người học được đánh giá đã đạt được gì về kiến thức, kỹ năng, thái độ.

Bước 3: Xác định nội dung và phương pháp, phương tiện bồi dưỡng

- Dựa vào mục tiêu bồi dưỡng; Dựa vào chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non; Dựa vào yêu cầu của Hiệu trưởng và phó hiệu trưởng trong quản lý

nhà trường và quản lý giáo dục mầm non; Xây dựng nội dung chương trình bồi dưỡng đáp ứng nhu cầu, phù hợp với yêu cầu và nhiệm vụ của cán bộ quản lý giáo dục mầm non; Lựa chọn các phương pháp, hình thức tổ chức bồi dưỡng phù hợp để đạt hiệu quả cao.

Bước 4: Tổ chức triển khai bồi dưỡng

- Dựa trên kế hoạch, chương trình bồi dưỡng của Sở GD&ĐT, Phòng GD&ĐT TP Bắc Kạn chịu trách nhiệm xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục mầm non trên phạm vi toàn thành phố.

- Xây dựng, lựa chọn đội ngũ giảng viên cốt cán lâu dài, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng, đội ngũ này phải có chuyên môn sâu cho từng môn học hoặc chuyên ngành.

- Chuẩn bị các điều kiện cần thiết cho triển khai bồi dưỡng chuyên môn (tài liệu bồi dưỡng cho học viên, thiết bị phục vụ cho hoạt động bồi dưỡng và thực hành của học viên) đảm bảo đủ về số lượng, kịp thời về thời gian.

- Chuẩn bị kinh phí cho lớp học, trước mắt phải có sự hỗ trợ từ nguồn ngân sách Nhà nước.

- Chỉ đạo chặt chẽ công tác bồi dưỡng theo từng đợt (lớp) theo đúng kế hoạch.

Bước 5: Đánh giá, phản hồi: Nhiệm vụ này phải được thực hiện thường xuyên trong suốt quá trình bồi dưỡng, nhằm kịp thời điều chỉnh những vấn đề về nội dung, phương pháp bồi dưỡng cho phù hợp với đối tượng hoặc từng chuyên đề.

Trước những yêu cầu đổi mới trong giai đoạn hiện nay, tiếp tục đổi mới giáo dục mầm non trên diện rộng và ở nhiều lĩnh vực, trước hết là đổi mới quản lý. Do đó vấn đề đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ quản lý trường mầm non để đội ngũ này phải thực sự là những người tiên phong, tinh thông về chuyên môn nghiệp vụ và tâm huyết với sự nghiệp giáo dục mầm non. Thực hiện chủ trương của Bộ GD&ĐT về bồi dưỡng cho cán bộ quản lý giáo dục mầm non xong chưa mang tính chủ động, chưa xuất phát từ nhu cầu do sự thiếu hụt về chuyên môn để đáp ứng nhu cầu cho cán bộ quản lý.

2.2. Làm tốt công tác xã hội hoá giáo dục để tăng cường đầu tư và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực cho hoạt động bồi dưỡng chuyên môn.

Trước hết phải xác định việc đầu tư nguồn nhân lực phục vụ cho bồi dưỡng chuyên môn đối với giáo dục mầm non bao gồm những gì? Nguồn lực đầu tư

cho bồi dưỡng chuyên môn giáo dục mầm non ở đây được hiểu là các yếu tố, các điều kiện phục vụ trực tiếp cho bồi dưỡng chuyên môn (CSVC, tài chính, trang thiết bị đồ dùng dạy học, học liệu, tài liệu tham khảo).

Với đặc thù của ngành học mầm non về nội dung mang tính linh hoạt, tính tình huống; phương pháp tích hợp theo chủ đề, bởi vậy trong quá trình bồi dưỡng không thể thiếu các điều kiện tối thiểu như: Tài liệu bồi dưỡng chuyên môn, đồ dùng dạy học phục vụ cho minh họa, tổ chức các hoạt động thực hành. Ngoài ra, các điều kiện khác như lớp thực hành, sân tập, mô hình hóa về môi trường tổ chức các góc hoạt động cho trẻ theo từng độ tuổi, các học liệu được tận dụng từ các nguyên vật liệu sẵn có tại địa phương hoặc nguyên vật liệu tái sử dụng, giúp cho giáo viên có cơ hội vận dụng thực tế trong quá trình bồi dưỡng chuyên môn.

Xuất phát từ những cơ sở lý luận trên, từ mục tiêu phát triển giáo dục mầm non. Cách thực hiện biện pháp và xây dựng kế hoạch chi tiết những nội dung phục vụ cho hoạt động bồi dưỡng chuyên môn cho từng năm được xác định như sau:

- Coi hoạt động bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ cán bộ quản lý là một yêu cầu, nhiệm vụ có tính chiến lược, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục mầm non. Tất cả đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục mầm non của thành phố có trách nhiệm, nghĩa vụ đóng góp và tham gia tích cực vào bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ; phải coi bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ là một nhiệm vụ quan trọng trong kế hoạch thực hiện nhiệm vụ năm học và là một trong những tiêu chí thi đua của ngành học và của nhà trường.

- Đầu tư mua sắm thêm các trang thiết bị, đồ dùng- đồ chơi, tài liệu tham khảo cho các cơ sở giáo dục mầm non trên địa bàn thành phố. Chú trọng ưu tiên các cơ sở giáo dục mầm non còn khó khăn của thành phố để thu hẹp dần sự chênh lệch chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ trong các nhà trường trên địa bàn.

- Làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục để thu hút tối đa mọi nguồn lực của các tổ chức xã hội, các ban ngành đoàn thể để cùng chăm lo cho giáo dục mầm non đặc biệt là công tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ quản lý giáo dục mầm non.

- Xây dựng đội ngũ cốt cán vừa giỏi chuyên môn, có tinh thần, ý thức trách nhiệm cao, đồng thời có nhiều kinh nghiệm trong quản lý giáo dục mầm non,

từng bước củng cố, ổn định hoạt động bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý theo hướng tích cực, hiện đại và có kế thừa, với mục tiêu: Chất lượng, hiệu quả.

- Thực hiện đổi mới hoạt động bồi dưỡng theo phương châm: Thiết thực, hiệu quả. Trên cơ sở tài liệu bồi dưỡng của Bộ, Sở GD&ĐT, bổ sung thêm một số nội dung gắn với thực tiễn của địa phương. Khuyến khích những sáng tạo mang tính thực tiễn của cá nhân, tập thể áp dụng trong quá trình bồi dưỡng (cả nội dung và hình thức). Chú trọng cập nhật thông tin, kinh nghiệm tiên tiến, hiện đại trong công tác QLGD mầm non của các địa phương, nhất là của các nước tiên tiến trên thế giới và trong khu vực.

2.3. Tổ chức phối hợp với các cơ sở có kinh nghiệm về bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục mầm non

Trao đổi, học tập, chia sẻ kinh nghiệm là một trong những nội dung quan trọng và rất cần thiết đối với mỗi cán bộ quản lý GD nói chung và cán bộ quản lý giáo dục mầm non nói riêng. Bởi vì, trong QLGD, nhất là đối với ngành học mầm non, những kinh nghiệm trong quản lý giáo dục không phải là cái bất biến, mà nó hết sức sống động. Với yêu cầu về phát triển giáo dục mầm non trong giai đoạn hiện nay, vấn đề tổ chức bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ quản lý mầm non của TP Bắc Kạn đã được chú trọng. Song, nếu hoạt động bồi dưỡng cán bộ quản lý mầm non chỉ dừng lại trong phạm vi địa bàn thành phố thì chất lượng, hiệu quả của bồi dưỡng sẽ không cao, không tạo cơ hội cho cán bộ quản lý mầm non có điều kiện học hỏi, trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm quản lý với các cơ sở giáo dục mầm non của địa phương khác.

- Trong các đợt bồi dưỡng, mời các chuyên gia, các cán bộ chuyên môn có nhiều kinh nghiệm trong lĩnh vực QLGD mầm non tham gia bồi dưỡng trực tiếp một số nội dung quan trọng, liên quan đến vấn đề đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục trẻ của ngành học mầm non cho đội ngũ cán bộ quản lý mầm non của huyện.

- Tổ chức cho giáo viên cốt cán của huyện được tham gia các lớp bồi dưỡng chuyên môn do Sở GD&ĐT Bắc Kạn, Bộ GD&ĐT tổ chức; đồng thời liên hệ để đi tham quan học tập kinh nghiệm các trường trọng điểm trong và ngoài tỉnh.

- Xây dựng kế hoạch cụ thể cho từng năm học cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục mầm non được đi thăm quan học tập kinh nghiệm về xây dựng trường mầm non đạt chuẩn quốc gia, xây dựng và phát triển đội ngũ, công tác tham mưu, công tác xã hội hóa giáo

dục ở các trường trọng điểm trong và ngoài tỉnh.

3. Kết luận

Trong quá trình quản lý trường học, cán bộ quản lý không chỉ làm nhiệm vụ quản lý thuần túy về hành chính mà còn tham gia vào lĩnh vực chuyên môn, từ khâu xây dựng kế hoạch chiến lược cho sự phát triển của nhà trường, bồi dưỡng giáo viên, đến khâu đánh giá, để phát huy tốt nhất những mặt mạnh của mỗi thành viên trong đội ngũ với tính cách đa dạng khác nhau. Bên cạnh đó không ngừng điều chỉnh các biện pháp, thiết kế các giải pháp mang tính khả thi để đưa nhà trường thực hiện tốt các mục tiêu đã đề ra. Vì vậy, hoạt động bồi dưỡng chuyên môn có ý nghĩa cực kỳ quan trọng để nâng cao trình độ văn hoá, chuyên môn nghiệp vụ, để cán bộ quản lý thực sự là người có năng lực chuyên môn, có hiểu biết sâu sắc trong lĩnh vực quản lý nói chung, quản lý ngành học mầm non nói riêng và có khả năng chủ động cải tiến, đổi mới hoạt động của người quản lý nhà trường. Với tầm quan trọng như trên, quản lý hoạt động bồi dưỡng chuyên môn cho cán bộ quản lý giáo dục mầm non góp phần thiết thực nhằm nâng cao chất lượng giáo dục mầm non ở tỉnh Bắc Kạn trong bối cảnh đổi mới giáo dục.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Bí Thư (2004), *Chỉ thị về đào tạo bồi dưỡng phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục đáp ứng yêu cầu sự nghiệp phát triển đất nước*. Hà Nội.
2. Phạm Văn Đồng, Trần Hồng Quân, Phạm Minh Hạc, (1995), *Giáo dục chuyên nghiệp, quan điểm và giải pháp trong quản lý*, trường Cán bộ Quản lý.
3. Nguyễn Minh Đường (chủ biên) (1996), *Chương trình KHCN cấp Nhà nước KX-07, Bồi dưỡng và đào tạo đội ngũ nhân lực trong điều kiện mới*, NXB Hà Nội.
4. Phạm Minh Hạc, (1996), *Phát triển con người và phát triển giáo dục phục vụ*, NXB KHXH. Hà Nội.
5. Trần Bá Hoàn, *Về phương pháp tích cực và việc đổi mới cách bồi dưỡng giáo dục mầm non*, số 2/2002.
6. Đặng Bá Lãm-Phạm Thành Nghị, (1999), *Chính sách và kế hoạch trong quản lý giáo dục*, NXB Giáo dục. Hà Nội
7. Nguyễn Văn Lê (chủ biên) (2005), *Thực trạng và các giải pháp phát triển đội ngũ giáo viên và quản lý giáo dục mầm non hiện nay*, Nghiên cứu KHCN cấp Bộ.